

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

PARTICIPATION IN THE PREVENTION AND CONTROL OF NON-COMMUNICABLE DISEASES FOR HEALTH VOLUNTEERS IN BANG PA-IN DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

อรนงค์ คงเรือง 5537549 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ปิยธิดา ตรีเดช, ศ.ด, สุคนธา ศิริ, Ph.D.(TROPICAL MEDICINE), ชานูวิทย์ ตรีเดช, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อของ อสม. อำเภอบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง คือ อสม. อำเภอบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 15 พฤษภาคม ถึง 15 กรกฎาคม 2557 ได้แบบสอบถามคืน 376 ฉบับ (ร้อยละ 100) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test, One - Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (r)

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของ อสม.ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 64.6) เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการร่วมประเมินผล พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ขณะที่ความรู้ส่วนใหญ่ในระดับสูง (ร้อยละ 72.6) และระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ในระดับมาก (ร้อยละ 60.9) เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง พบว่า อสม.ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ไม่แตกต่างกัน แต่ อสม.ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ความรู้ ระยะเวลาปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.001$) ส่วนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุม โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ของอสม. ข้อเสนอแนะในการวิจัย การสร้างการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การร่วมรับผลประโยชน์ และการประเมินผลนั้น สามารถทำได้หลายรูปแบบ อาจจะต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอำเภอ หรือระดับจังหวัด เลือกลงภาษา การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจได้ง่ายและให้ความสำคัญในการวางแผน ในการจัดอบรม ประชุม ควรจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในการให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ อสม.เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานได้มากขึ้น การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ อสม. เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง นั้น ควรมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม / การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง / อสม.